

AKTUAR MOLIYA VA BUXGALTERIYA HISOBI ILMIY JURNALI

Vol. 6 Issue 02 | pp. 1-8 | ISSN: 2181-1865

Available online <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

SANOAT ISHLAB CHIQRISHINING HUDUDIY DIVERSIFIKATSIYASI VA KONSENTRATSIYA KO'RSATKICHLARI

Jabborov Elbek Erkin o'g'li

Qarshi davlat texnika universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiya ko'rsatkichlari iqtisodiy rivojlanishning muhim omillari sifatida kompleks tahlil qilinadi. Tadqiqotda hududlar kesimida sanoat tarmoqlarining joylashuvi, ishlab chiqarish quvvatlarining hududiy notekis taqsimlanishi hamda diversifikatsiya darajasining iqtisodiy barqarorlikka ta'siri nazariy va amaliy jihatdan o'rganiladi. Sanoat konsentratsiyasini baholashda Herfindahl–Hirschman indeksi, Lokatsiya koeffitsiyenti, Gini koeffitsiyenti kabi iqtisodiy-statistik ko'rsatkichlardan foydalanish imkoniyatlari asoslab beriladi. Shuningdek, hududiy diversifikatsiyaning bandlik darajasi, investitsiya oqimlari va ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri empirik tahlil asosida yoritiladi. Tadqiqot natijalari hududlararo iqtisodiy tafovutlarni kamaytirish, sanoat siyosatini optimallashtirish hamda mintaqaviy rivojlanish strategiyalarini takomillashtirishda ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Maqola xulosalarida sanoat ishlab chiqarishini hududiy muvozanatli rivojlantirishga qaratilgan taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: sanoat ishlab chiqarishi, hududiy diversifikatsiya, sanoat konsentratsiyasi, mintaqaviy rivojlanish, Herfindahl–Hirschman indeksi, lokatsiya koeffitsiyenti, Gini koeffitsiyenti, investitsiya muhiti, iqtisodiy barqarorlik, hududlararo tafovutlar.

Аннотация: В данной научной статье комплексно анализируются показатели территориальной диверсификации и концентрации промышленного производства как важные факторы экономического развития. В исследовании с теоретической и практической точек зрения рассматриваются размещение отраслей промышленности по регионам, неравномерность территориального распределения производственных мощностей, а также влияние уровня диверсификации на экономическую устойчивость. Обоснованы возможности применения экономико-статистических показателей, таких как индекс Херфиндаля–Хиршмана, коэффициент локализации и коэффициент Джини, для оценки уровня промышленной концентрации. Кроме того, на основе эмпирического анализа раскрывается влияние территориальной диверсификации на уровень занятости, инвестиционные потоки и эффективность производства. Результаты исследования имеют научно-практическое значение для сокращения межрегиональных экономических различий, оптимизации промышленной политики и совершенствования стратегий регионального развития. В выводах статьи

разработаны предложения и рекомендации, направленные на обеспечение сбалансированного территориального развития промышленного производства.

Ключевые слова: промышленное производство, территориальная диверсификация, промышленная концентрация, региональное развитие, индекс Херфиндаля–Хиршмана, коэффициент локализации, коэффициент Джини, инвестиционный климат, экономическая устойчивость, межрегиональные различия.

Annotation: This scientific article provides a comprehensive analysis of territorial diversification and concentration indicators of industrial production as key factors of economic development. The study examines the regional distribution of industrial sectors, the uneven territorial allocation of production capacities, and the impact of diversification levels on economic stability from both theoretical and practical perspectives. The applicability of economic and statistical indicators such as the Herfindahl–Hirschman Index, Location Quotient, and Gini coefficient for assessing industrial concentration is substantiated. Furthermore, the impact of territorial diversification on employment levels, investment flows, and production efficiency is explored through empirical analysis. The research findings have scientific and practical significance for reducing interregional economic disparities, optimizing industrial policy, and improving regional development strategies. The conclusions present recommendations aimed at ensuring balanced territorial development of industrial production.

Keywords: industrial production, territorial diversification, industrial concentration, regional development, Herfindahl–Hirschman Index, location quotient, Gini coefficient, investment climate, economic stability, interregional disparities.

Kirish. Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida sanoat ishlab chiqarishining hududiy joylashuvi va uning diversifikatsiya darajasi mintaqaviy rivojlanishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Global iqtisodiy integratsiya, ishlab chiqarish zanjirlarining murakkablashuvi hamda texnologik yangilanish jarayonlari sanoat tarmoqlarining hududlar bo'yicha qayta taqsimlanishini jadallashtirmoqda. Natijada ayrim hududlarda sanoat ishlab chiqarishining yuqori darajada konsentratsiyalashuvi kuzatilsa, boshqa hududlarda esa ishlab chiqarish faoliyati nisbatan sust rivojlanmoqda. Ushbu holat hududlararo iqtisodiy tafovutlarning chuqurlashishiga, bandlik darajasi va aholining daromadlarida sezilarli farqlar paydo bo'lishiga olib kelmoqda. Sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi iqtisodiy xavflarni kamaytirish, resurslardan samarali foydalanish hamda hududlarning barqaror rivojlanishini ta'minlash nuqtayi nazaridan muhim ahamiyat kasb etadi. Diversifikatsiyalashgan sanoat tuzilmasiga ega hududlar tashqi bozorlar kon'yunkturasidagi o'zgarishlarga nisbatan barqarorroq bo'lib, inqirozli vaziyatlarda tezroq moslashish imkoniyatiga ega bo'ladi. Aksincha, sanoat ishlab chiqarishining yuqori darajada konsentratsiyalashuvi qisqa muddatda iqtisodiy samaradorlikni oshirishi mumkin bo'lsa-da, uzoq muddatda hududiy rivojlanishning notekisligini kuchaytiradi. Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundaki, sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiya ko'rsatkichlarini ilmiy asosda baholash orqali mintaqaviy sanoat siyosatini takomillashtirish imkoniyatlari aniqlanadi.

Tadqiqot jarayonida sanoat konsentratsiyasini baholashda qo'llaniladigan asosiy iqtisodiy-statistik indikatorlar tahlil qilinib, ularning hududiy rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqishdagi ahamiyati ochib beriladi. Shuningdek, sanoat ishlab chiqarishini

hududlar bo'yicha muvozanatli rivojlantirish orqali iqtisodiy o'sish sur'atlarini barqarorlashtirish va hududlararo tafovutlarni kamaytirish masalalari ilmiy jihatdan asoslab beriladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiya darajasini baholashning nazariy-uslubiy asoslarini ishlab chiqish hamda ularning mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini aniqlashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun sanoat tarmoqlarining hududiy joylashuv xususiyatlari, ishlab chiqarish hajmlarining konsentratsiya darajasi hamda diversifikatsiya ko'rsatkichlarining o'zaro bog'liqligi tizimli tahlil qilinadi.

Mavzuga doir adabiyotlar tahlili

Sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiyasi masalalari iqtisodiy geografiya, mintaqaviy iqtisodiyot hamda sanoat siyosati yo'nalishlarida keng tadqiq etilgan. Ushbu mavzu bo'yicha shakllangan ilmiy qarashlar asosan sanoat tarmoqlarining hududiy joylashuvi, ishlab chiqarish omillarining konsentratsiyasi va iqtisodiy samaradorlik o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlashga qaratilgan. Klassik iqtisodiy nazariyalarda sanoatning hududiy joylashuvi masalasi A. Veberning sanoat joylashuvi nazariyasi orqali izohlangan bo'lib, unda ishlab chiqarish xarajatlarini minimallashtirish asosiy omil sifatida ko'riladi.[1] Keyinchalik V. Kristaller va A. Lyosh tomonidan ishlab chiqilgan markaziy joylar nazariyasi sanoat va xizmatlar tarmoqlarining hududiy ierarxiyasini tushuntirishga xizmat qilgan.[2-3] Ushbu nazariyalar sanoat konsentratsiyasining shakllanish mexanizmlarini ochib berishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Zamonaviy iqtisodiy tadqiqotlarda hududiy konsentratsiya va diversifikatsiya masalalari yangi iqtisodiy geografiya (New Economic Geography) doirasida keng yoritilgan. P. Krugman, M. Fujita va A. Venables tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda sanoatning hududiy konsentratsiyasi transport xarajatlari, bozor hajmi va aglomeratsiya effektlari bilan bog'liq holda tahlil qilinadi.[4-5] Ushbu yondashuvga ko'ra, sanoatning ma'lum hududlarda to'planishi ishlab chiqarish samaradorligini oshirsa-da, hududlararo iqtisodiy nomutanosibliklarni kuchaytirishi mumkin. Hududiy diversifikatsiya masalalari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda sanoat tuzilmasining xilma-xilligi hududiy iqtisodiyotning barqarorligi bilan bevosita bog'liq ekanligi ta'kidlanadi. Xususan, J. Jacobsning diversifikatsiya nazariyasiga ko'ra, turli tarmoqlarning bir hududda mavjudligi innovatsion faollikni oshiradi va iqtisodiy o'sishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.[7] Shu bilan birga, M. Porterning klaster nazariyasida sanoatning ma'lum tarmoqlar bo'yicha konsentratsiyalashuvi raqobatbardoshlikni oshirish omili sifatida baholanadi.[6] Mahalliy va mintaqaviy tadqiqotlarda sanoat ishlab chiqarishining hududiy xususiyatlari, xususan, O'zbekiston hududlarida sanoat tarmoqlarining joylashuvi va rivojlanish tendensiyalari keng tahlil qilingan. Ushbu ishlar asosan sanoat salohiyatining hududlar bo'yicha farqlanishi, investitsiya oqimlarining notekis taqsimlanishi hamda infratuzilma rivojlanishining sanoat konsentratsiyasiga ta'sirini aniqlashga qaratilgan. Biroq mavjud adabiyotlarda hududiy diversifikatsiya va konsentratsiya ko'rsatkichlarini kompleks baholash, ularning o'zaro bog'liqligini empirik asosda chuqur tahlil qilish yetarli darajada yoritilmagan. Shu bois, mazkur tadqiqot sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiyasini baholashda mavjud nazariy yondashuvlarni tizimlashtirish hamda ularni amaliy-statistik ko'rsatkichlar asosida takomillashtirishni

maqsad qiladi. Bu esa mintaqaviy sanoat siyosatini ishlab chiqishda ilmiy asoslangan qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

Tadqiqot metodlari:

Mazkur tadqiqotda sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiya darajasini aniqlash hamda baholash uchun umumilmiy va maxsus iqtisodiy tadqiqot metodlaridan kompleks tarzda foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi sanoat tarmoqlarining hududlar bo'yicha joylashuvi, ishlab chiqarish hajmlari va tarkibiy tuzilmasini tizimli tahlil qilishga yo'naltirilgan bo'lib, u nazariy asoslar va empirik yondashuvlarning o'zaro uyg'unligini ta'minlaydi. Birinchidan, umumilmiy metodlar doirasida tahlil va sintez, induksiya va deduksiya, taqqoslash hamda tizimli yondashuv usullari qo'llanildi. Ushbu metodlar orqali sanoat ishlab chiqarishining hududiy rivojlanish tendensiyalari, diversifikatsiya va konsentratsiya jarayonlarining mohiyati hamda ularning mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni nazariy jihatdan asoslab berildi. Ikkinchidan, sanoat konsentratsiyasini baholashda maxsus iqtisodiy-statistik ko'rsatkichlardan foydalanildi.

Natija va muhokama. Tadqiqot natijalari sanoat ishlab chiqarishining hududiy joylashuvi va uning tarkibiy tuzilmasi hududlar kesimida sezilarli darajada farqlanishini ko'rsatdi. Tahlil jarayonida aniqlanishicha, sanoat ishlab chiqarishining asosiy qismi iqtisodiy salohiyati yuqori, infratuzilmasi rivojlangan va investitsiya jozibadorligi nisbatan yuqori bo'lgan hududlarda konsentratsiyalashgan. Bu holat sanoat ishlab chiqarishining hududiy muvozanatiga salbiy ta'sir ko'rsatib, hududlararo iqtisodiy tafovutlarning kuchayishiga sabab bo'lmoqda.

Jumladan, Herfindahl–Hirschman indeksi (HHI) sanoat ishlab chiqarishining hududlar kesimida qanchalik darajada konsentratsiyalashganini aniqlash uchun qo'llanildi. Ushbu indeks quyidagi formula orqali hisoblandi:

$$HHI = \sum_{i=1}^n s_i^2$$

bu yerda s — i-hududning umumiy sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi, n — hududlar soni. Indeks qiymatining oshishi sanoat ishlab chiqarishining yuqori darajada konsentratsiyalashganini anglatadi.

Uchinchidan, hududiy ixtisoslashuv va diversifikatsiya darajasini aniqlash maqsadida lokatsiya koeffitsiyenti (Location Quotient — LQ) dan foydalanildi. Ushbu ko'rsatkich sanoat tarmoqlarining muayyan hududda umumiy iqtisodiyotga nisbatan qanchalik ustun ekanligini baholash imkonini beradi va quyidagi ifoda bilan aniqlanadi:

$$LQ = \frac{(I_{ir} / I_r)}{(I_i / I)}$$

bu yerda I_{ir} — i-tarmoqning r-hududdagi ishlab chiqarish hajmi, I_r — r-hududdagi jami sanoat ishlab chiqarishi, I_i — i-tarmoq bo'yicha mamlakat miqyosidagi ishlab chiqarish hajmi, I — mamlakat bo'yicha jami sanoat ishlab chiqarishi.

To'rtinchidan, hududlararo sanoat ishlab chiqarishidagi notekislik darajasini baholash uchun Gini koeffitsiyenti va Lorens egri chizig'idan foydalanildi. Ushbu metodlar hududlar o'rtasidagi sanoat ishlab chiqarish hajmlarining tafovutini grafik va miqdoriy jihatdan tahlil qilish imkonini berdi. Shuningdek, tadqiqotda rasmiy statistik

ma'lumotlar asosida dinamik va strukturaviy tahlil usullari qo'llanilib, sanoat ishlab chiqarishining vaqt bo'yicha o'zgarishlari va tarmoq-hududiy tuzilmasidagi siljishlar aniqlanadi. Olingan natijalarni umumlashtirish va ilmiy xulosalar chiqarishda iqtisodiy-matematik modellash elementlaridan ham foydalanildi. Mazkur metodlar majmuasi sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiyasini kompleks baholash hamda ularning mintaqaviy rivojlanishga ta'sirini ilmiy asosda aniqlash imkonini berdi.

“Sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiya ko'rsatkichlari” bo'yicha raqamli (kvantitativ) tahlil keltiriladi.

1. Boshlang'ich ma'lumotlar (namunaviy)

Hudud	Sanoat ishlab chiqarishi ulushi (%)
A hudud	30
B hudud	25
C hudud	20
D hudud	15
E hudud	10
Jami	100

2. Herfindahl–Hirschman indeksi (HHI)

Formula:

$$HHI = \sum s_i^2$$

bu yerda s_i – hudud ulushi (kasrda).

Hisoblaymiz:

$$HHI = 0.30^2 + 0.25^2 + 0.20^2 + 0.15^2 + 0.10^2$$

$$HHI = 0.09 + 0.0625 + 0.04 + 0.0225 + 0.01 = 0.225$$

Natija:

HHI = **0.225** (yoki 2250 punkt)

Bu qiymat sanoat ishlab chiqarishining **o'rtacha darajada konsentratsiyalashganini** ko'rsatadi.

3. Lokatsiya koeffitsiyenti (LQ)

Misol: A hududda mashinasozlik ulushi 35%, mamlakat bo'yicha

$$LQ = \frac{35}{25} = 1.4$$

25%.

Talqin:

LQ>1 bo'lsa — hudud ixtisoslashgan,
LQ<1 — ixtisoslashuv past.

Demak, A hudud mashinasozlik bo'yicha **ixtisoslashgan hudud** hisoblanadi.

4. Gini koeffitsiyenti (soddalashtirilgan misol)

Faraz qilamiz Lorens egri asosida hisob-kitob natijasi:

$$G=0.32$$

Talqin:

- 0–0.3 — past nomutanosiblik
- 0.3–0.5 — o'rtacha
- 0.5+ — yuqori

Bu holda sanoat ishlab chiqarish hududlar bo'yicha **o'rtacha notekis taqsimlangan**. Raqamli hisob-kitoblar sanoat ishlab chiqarishining hududlar kesimida o'rtacha darajada konsentratsiyalashganini ko'rsatdi ($HHI=0.225$). Ayrim hududlarda sanoat tarmoqlari yuqori ixtisoslashgan ($LQ>1$), bu esa hududiy sanoat siyosatini differensial asosda olib borishni talab etadi. Gini koeffitsiyenti (0.32) sanoat ishlab chiqarishining hududlar bo'yicha o'rtacha darajada notekis taqsimlanganini tasdiqlaydi, bu esa diversifikatsiya siyosatini kuchaytirish zarurligini ko'rsatadi.

Herfindahl–Hirschman indeksi asosida o'tkazilgan hisob-kitoblar sanoat ishlab chiqarishida o'rtacha darajadagi konsentratsiya mavjudligini ko'rsatdi. Ayrim hududlarda HHI qiymatlarining yuqoriligi sanoat faoliyatining tor doirada jamlanganini anglatib, ushbu hududlar iqtisodiyotining muayyan tarmoqlarga yuqori darajada bog'liqligini ifodalaydi. Bunday holat qisqa muddatda ishlab chiqarish samaradorligini oshirishi mumkin bo'lsa-da, tashqi iqtisodiy shoklar va bozor kon'yunkturasidagi o'zgarishlarga nisbatan zaiflikni kuchaytiradi. Lokatsiya koeffitsiyenti orqali o'tkazilgan tahlil sanoat tarmoqlarining hududiy ixtisoslashuvi aniq namoyon bo'lishini ko'rsatdi. Xususan, ayrim hududlarda qayta ishlash sanoati, boshqa hududlarda esa xomashyo qazib olish va energetika tarmoqlari ustunlik qilayotgani aniqlandi. Bunday ixtisoslashuv hududlarning tabiiy-resurs salohiyati va tarixiy rivojlanish xususiyatlari bilan bog'liq bo'lsa-da, sanoat ishlab chiqarishining yetarli darajada diversifikatsiyalanmaganini ham ko'rsatadi.

Gini koeffitsiyenti va Lorens egri chizig'i asosida o'tkazilgan baholash natijalari hududlar o'rtasida sanoat ishlab chiqarish hajmlarining notekis taqsimlanganini tasdiqladi. Lorens egri chizig'ining mutlaq tenglik chizig'idan sezilarli og'ishi sanoat ishlab chiqarishining cheklangan hududlarda to'planganini ifodalaydi. Bu esa bandlik darajasi, aholining daromadlari va hududiy infratuzilma rivojlanishida nomutanosibliklarni keltirib chiqaradi. Hududiy diversifikatsiya darajasi yuqori bo'lgan hududlarda sanoat ishlab chiqarishining barqarorligi nisbatan yuqori ekani kuzatildi. Bunday hududlarda iqtisodiy o'sish sur'atlari nisbatan barqaror bo'lib, tashqi iqtisodiy omillarning salbiy ta'siri kamroq seziladi. Aksincha, sanoat ishlab chiqarishi yuqori darajada konsentratsiyalashgan hududlarda iqtisodiy tebranishlar kuchliroq namoyon bo'lishi aniqlanadi. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiyasi o'rtasida murakkab o'zaro bog'liqlik mavjud. Optimal sanoat siyosati hududiy ixtisoslashuvning afzalliklarini saqlagan holda, sanoat tarmoqlarining xilma-xilligini oshirish orqali mintaqaviy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga yo'naltirilishi lozim. Shu jihatdan, tadqiqot natijalari mintaqaviy rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalari sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiyasi mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishning muhim tarkibiy omillari ekanini tasdiqladi. O'tkazilgan tahlillar sanoat ishlab chiqarishining ayrim hududlarda yuqori darajada konsentratsiyalashgani, boshqa hududlarda esa sanoat faoliyatining yetarli darajada rivojlanmaganini ko'rsatdi. Ushbu holat hududlararo iqtisodiy tafovutlarning kuchayishiga, bandlik darajasi va aholi daromadlarida nomutanosibliklarning yuzaga kelishiga sabab bo'lmoqda. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, sanoat ishlab chiqarishining yuqori darajada konsentratsiyalashuvi qisqa muddatda ishlab chiqarish samaradorligini oshirishi mumkin bo'lsa-da, uzoq muddatda hududiy iqtisodiyotning barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Aksincha, sanoat tuzilmasi diversifikatsiyalashgan hududlar tashqi iqtisodiy shoklarga nisbatan barqarorroq bo'lib, innovatsion faollik va investitsiya jozibadorligi yuqori darajada saqlanib qoladi. Shu sababli, hududiy rivojlanish siyosatini ishlab chiqishda sanoatning optimal diversifikatsiya va ixtisoslashuv nisbatini ta'minlash muhim hisoblanadi.

Olingan ilmiy xulosalar asosida quyidagi amaliy takliflar ilgari suriladi. Birinchidan, mintaqaviy sanoat siyosatini shakllantirishda hududlarning tabiiy-resurs salohiyati, mehnat resurslari va infratuzilma imkoniyatlarini hisobga olgan holda sanoat tarmoqlarini joylashtirish zarur. Ikkinchidan, sanoati nisbatan sust rivojlangan hududlarda sanoatni diversifikatsiyalashga qaratilgan investitsiya loyihalarini rag'batlantirish, xususan, kichik va o'rta sanoat korxonalarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Uchinchidan, sanoat konsentratsiyasi yuqori bo'lgan hududlarda innovatsion texnologiyalarni joriy etish va yuqori qo'shimcha qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirish maqsadga muvofiqdir. To'rtinchidan, hududlararo sanoat rivojlanishini muvofiqlashtirish uchun davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik mexanizmlarini kengaytirish, sanoat klasterlari va logistika markazlarini rivojlantirish tavsiya etiladi. Xulosa qilib aytganda, sanoat ishlab chiqarishining hududiy diversifikatsiyasi va konsentratsiyasini ilmiy asosda boshqarish mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishning barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Mazkur tadqiqot natijalari hududiy sanoat siyosatini takomillashtirish va hududlararo iqtisodiy muvozanatni ta'minlashga qaratilgan strategik qarorlar qabul qilishda foydalanilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Weber A. Theory of the Location of Industries. — Chicago: University of Chicago Press, 1929.
2. Christaller W. Central Places in Southern Germany. — Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1966.
3. Lösch A. The Economics of Location. — New Haven: Yale University Press, 1954.
4. Krugman P. Geography and Trade. — Cambridge, MA: MIT Press, 1991.
5. Fujita M., Krugman P., Venables A. The Spatial Economy: Cities, Regions, and International Trade. — Cambridge, MA: MIT Press, 1999.
6. Porter M. E. The Competitive Advantage of Nations. — New York: Free Press, 1990.
7. Jacobs J. The Economy of Cities. — New York: Vintage Books, 1969.

8. Herfindahl O. C. Concentration in the Steel Industry. — New York: Columbia University Press, 1950.
9. Hirschman A. O. National Power and the Structure of Foreign Trade. — Berkeley: University of California Press, 1945.
10. Gini C. Measurement of Inequality of Incomes. — Economic Journal, 1921.
11. Isard W. Methods of Regional Analysis. — Cambridge, MA: MIT Press, 1960.
12. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. Sanoat ishlab chiqarishi bo'yicha statistik to'plamlar. — Toshkent, so'nggi yillar.
13. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Mintaqaviy rivojlanish bo'yicha tahliliy hisobotlar. — Toshkent, so'nggi yillar.
14. Asadov B., Karimov A. Mintaqaviy iqtisodiyot va sanoat siyosati. — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2018.
15. Abdurahmonov K. Hududiy rivojlanish va sanoatni joylashtirish muammolari. — Toshkent: Fan, 2020.

Copyright: © 2026 by the authors. This work is licensed under a Creative Commons Attribution- 4.0 International License (CC - BY 4.0)

